

SRI SUBHASH ASTHURE.— I want notice. They have to construct certain things; for instance, if they want to divert this water to a stream not used for drinking water, it will need some time. Therefore certain time is given, considering the magnitude of the work. They moment the time is over, if they fail to comply with the instructions given by the Government, action will be taken.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಯ್ಯ.— ವಾಟರ್ ಮತ್ತು ಏರ್ ಪಲ್ಯೂಷನ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಅಥವಾ ಯಾರೋ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದೀರಾ? ನಾವು ಎಸ್ಸಿ.ಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಹರಿಹರ ಪಾಲಿ ಫ್ಲಾಟರ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ವಿಜಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ವೋಟ್ ಮೊದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ಆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯವರು ಈ ಮಲಿನ ನೀರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಡ್ರೈವ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಟೈಮ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ತಹ ಕ್ರಮವನ್ನು ಏನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವೂ ಸಹ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಯವರಿಗೆ ಸರ್ವೋಟ್ ಮೊದಿದ್ದಾರೆ ಮಾನವಂಥಾದ್ದು ಆಗಬಾರದು ಈಗ ಅಮ್ಮಸಂದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಸಿಮೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಿಂದ ಹೊರಡಬರುವ ಧೂಳು ತುಗ್ಗಿನ ಮರದ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಆಗಿ ಮರಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಭಸ್ಮೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಅದ್ದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ ಮತ್ತು ವಾಟರ್ ಪಲ್ಯೂಷನ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾದವರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಸುಭಾಷ್ ಅಸ್ತುರೆ.— ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪರಿಣತರಾಗಿದ್ದರೆ, ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನಾದರೂ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸಿ. ನಾ. ಮೈ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಏರ್ ಮತ್ತು ವಾಟರ್ ಪಲ್ಯೂಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

SRI SUBHASH ASTHURE.— As regards air pollution, under article 252 we are expecting the Government of India to have a comprehensive Act for this purpose. So far, there is no legislation done by our State. We are expecting the Centre to do something in this regard. The moment they take action, we will follow them. Till then, we are expecting only the Act of the Central Government.

SMT. VIJAYA DESAI.— May I know the date when the State Government has asked the Government of India to have the Act?

SRI SUBHASH ASTHURE.— Under article 252 the Government of India has got wide jurisdiction to cover such things. We have asked the Government of India to have a comprehensive Act. The moment the Act enacted we will follow the Act. That date is not readily available with me.

Harijan Girijan Housing Co-operative Societies in Shimoga District

361 S. M. SHEERNALY CHANDRASHEKAR (Hosanagar).— Will the Minister for Co-operation be pleased to state:—

(a) the number of Harijan Girijan Housing Co-operative Societies functioning in Shimoga District and the number of them that are defunct:

(b) the nature of action, the Government has taken as regards the Defunct Societies ?

SRI K.H. RANGANATH (Minister for Co-operation).—

(a) Working Co-operative Societies	...	8
Defunct Co-operative Society	...	1

(b) Action is being taken to revive the defunct Society.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸ್ವಾಮಿ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೮ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಸಂಘಗಳು ಯಾವು ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

+ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಆ ಸಂಘಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದರೆ ಹಿರಿಯಪುರ, ಸೊರಬ, ಸಾಗರ, ಭದ್ರಾವತಿ, ಚನ್ನಗಿರಿ, ಹೊನ್ನಾಳಿ, ಸಾಗರ, ಈ ಸಂಘಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊಸನಗರ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗಗಳನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಈಗ ತಾವು ಹೇಳಿದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಮಾಪಕ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅವು ಸಾಲವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದರೆ ೧೯೬೬ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವವರು ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಮರು ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಅಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಯಾವ ಸೊಸೈಟಿಯೂ ಫಂಕ್ಷನ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಡಿಫಾಲ್ಟ್ ಆಗುವುದು ಬೇರೆ, ಡೀಫಂಕ್ಟ್ ಆಗುವುದು ಬೇರೆ, ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಾಪಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಡೀಫಂಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ನಡೆಯದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಡೀಫಂಕ್ಟ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹಾಗೆ ಆಯಿತು ಅದನ್ನು ಪುನರ್ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.— ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಡಿಫಾಲ್ಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಡಿಫಾಲ್ಟ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಂದು ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಕೆಲವರು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡದೇ ಹೊರದೇ ಡಿಫಾಲ್ಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬಾಕಿಯವರು ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದವರಿಗೂ ಸಾಲದ ಸವಲತ್ತು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—೪ ಕೋಟಿ ರೂ. ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಸ್ಟಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿದೆ ೪ ಲಕ್ಷ ೧೧ ಸಾವಿರರೂಪಾಯಿ ರಶೀದಿ ಆಗಿದೆ ೨೮ ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ೧೭ ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ೩೯ ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಮನೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತದಲ್ಲಿವೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ, ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ಎರಡು ಸಾವಿರ, ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ

ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲದೆ ವಾಪಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದವರು ಡಿಫಾಲ್ಟ್ ಆಗಿರಬಹುದು. ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ, ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹುಪಾಲು ಸೊಸೈಟಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಿ ಐ ಒ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಹಾಕಿದೆ ಅದು ವಾಪಸ್ ಬರದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಕಾರ್ಯ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಲ್. ಕಬಾಡೆ. ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣ ವಾಪಸ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಖಾತರಿಯಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಈ ಹಣವಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ವಜಾಮಾಡಿ, ಸಾಲದಿಂದ ಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಹಣ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಖಾತರಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರ ಶೇಖರ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ, ನೋಡಲಿನ ಕಂತು ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎರಡನೇ ಕಂತಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಅರ್ಧಬರ್ಡ್ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

SRI K. H. RANGANATH.—The Hon'ble. Member is not quite aware of the whole situation. I was submitting to the House that nearly round about 17,000 houses have been completed. The programme was to take up 2,000 houses. ಹಣವನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎರಡನೇ ಕಂತನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋಗಿಲ್ಲ ೧೭ ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಮೊದಲನೇ, ಎರಡನೇ, ಮೂರನೇ ಕಂತಿನ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—೨೨ ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೭ ಸಾವಿರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೆವೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ೩,೯೦೦ ಮನೆಗಳು ಅರ್ಧಬಂದ್‌ವಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅರ್ಧಬಂದ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಹುಡ್ಡನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಕಂತು ಹಣ ವಾಪಸ್ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್. ಐ. ಸಿ. ಯಿಂದ ತಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮನೆಗಳು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಂತಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್. ಐ. ಸಿ. ಯವರ ಕಂತನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Improvement in Public Relation

414. SRI K. R. SRINIVASULU NAYUDU (Shanthinagar) —Will the Chief Minister be pleased to state:—

(a) whether there is any programme before the Government to improve the public relation activity in the State ;

(b) if so, the steps taken in this direction so far ;

(c) whether there is any programme included in the five year plan in this matter?